

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namen
delavstva ter nameščenecv, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 15.

Sobota, 21. februarja 1931.

Leto VI.

Španske zmede.

Ustavni boji na Špankem.

Politične razmere na Špankem so malo znane. Španija je konstitucionalna (ustavna) monarhija, ki sloni na ustavi z dne 30. junija 1876. Po ustavi ima kralj pravico razpustiti parlament, toda v treh mesecih se morajo izvršiti nove volitve. To se ni zgodilo. Dne 13. septembra 1923 je bil postavljen diktator Primo de Rivera, ki je razpustil zbornico, ter je od tedaj preteklo že nad sedem let, odkar se v Španiji ne vlada več ustavno. Predsednika poslanske zbornice in senata sta takrat sicer opozorila kralja na ustavno dolžnost, da razpiše volitve. Kralj pa tega ni storil. Sele general Berenguer je po poldrugem letu vladanja razpisal volitve. Toda sedaj so se stranke uprle volitvam, češ, če ima sploh še pomen voliti parlament na podlagi stare ustave. Zato so volitve bojkotirali z zahtevo, da se skliče po osmih letih diktature ustavotvorna skupščina. Temu nazoru Berenguer ni bil naklonjen; opiral se je na svoje pristaje, konservativno stranko, vplivnega grofa de Bugallal, iz Mauro-Cambove stranke nastalo novo skupino in ostanke liberalne stranke pod vodstvom Romanonesa in Alcuhemasa. Ko so pa tudi te stranke in Cambo sam, nastopile proti volitvam, je Berenguer moral odstopiti.

Opozicija je obstojala iz strank konservativnih monarhistov (Sanchez Guerra), liberalnih monarhistov, reformistov, konservativne skupine bivših ministrov Burgos Manza in Berganina, konservativne protirojalistične skupine bivšega ministra Ossorio Gallardo itd. Pa tudi leve stranke, republikanci, socialisti, komunisti in sindikalisti so bili mnenja, da se diktatura ne more prekiniti tako poceni z novimi volitvami na podlagi stare ustave.

Berenguer je s tem prišel v klesče, iz katerih se je mogel izviti le z odstopom.

Opozicijonalcu predvsem napadajo ustavo zaradi parlamentarizma. V senatu sedi tretjina članov iz kraljeve rodbine, španski grand, generalni kapitani, knezoškofi in različne oficijelne osebnosti. Razentega ima kralj pravico imenovati bivše ministre in škofo v senat. Senat torej ostane vedno kraljevo orodje.

Po stari ustavi sme kralj imenovati ministre neparlamentarce, ali pa celo določiti osebo, ki vodi sama posle ministrstev in vrši veljavno zakonodajo. Kralj je po ustavi »posvečena in nedotakljiva« oseba, ki ni nikomur odgovorna. Katoliška vera je državna vera, narod je dolžan vzdrževati božjočastje in duhovništvo. Ta določba otežkočuje svobodni razvoj drugih veroizpovedanj.

V ustavi so zajamčene vse svoboščine, toda vse lepe določbe razveljavlja ustavna določba, ki pravi, da te svoboščine veljajo, če smatra vlada, da so v interesu države. S poslednjo določbo se je vzdržal tudi Primo de Rivera na krmilu. Sedaj pa dela Španija pokoro za svojo diktaturo.

**Volilna pravica ali pa množeno-
stvo.** Sovjeti kavkaškega plemena Četčenci, ki so mohamedanske vere, so sklenili na svojem kongresu, da vsi možje, ki ne opuste množeno-
stva, izgube volilno pravico. Istotako nimajo volilne pravice možje, ki se kakorkoli udeležujejo kupčije z nevestami.

Zavedni rudarji so zmagali.

Rudarji so dokazali svojo zrelost.

Trboveljski dogovor glede volitev v II. rudarsko skupino uči. — Nasprotniki so prvi prelomili dogovor. Podtikanje nasprotnikov.

Pri volitvah v II. rudarsko skupino v Trbovljah se je zopet jasno pokazala neiskrenost ljudi, ki jih vodi jo takozvani spravljivi enotnoprofitariji.

Komaj je bil dogovor napravljen, pa so že delili dvoje vrst glasovnic med rudarske volilne upravičence. Glasovnice z dogovorjenimi kandidati in svoje lastne glasovnice, na katerih so črtali zastopnike Zveze rudarjev Jugoslavije. Seveda so tudi agitirali za svojo novo listo proti listi dogovora, to je, proti kandidatom organizacije, ki je edino poklicana zastopnica rudarskega delavstva.

Ta dogodek dovolj jasno kaže, da ti ljudje niti sedaj v najhujši delavski krizi ne zaslužijo zaupanja rudarjev.

Kako so volili rudarji.

Iz revirjev smo prejeli doslej več poročil o poteku volitev v II. rudarsko skupino, ki nam jasno povedo, kakšnih sredstev so se posluževali nasprotniki Zveze rudarjev Jugoslavije, v namenu izriniti jo iz zastopstva v II. rudarski skupini. Le čuječnosti in prevdarnosti vodstva »Zveze rudarjev Jugoslavije« se je zahvaliti, da se ta manever, započet z vabljenimi gesli enotne fronte, skupnosti, »narodnega edinstva« itd. ni posrečil.

Naj govore rudarji sami:

Trbovlje.

Zavedni trboveljski rudarji izvolijo vseh svojih 35 kandidatov.

V nedeljo, dne 15. t. m. so se vršile pri nas volitve delavskih zaupnikov, takozvanih delegatov II. rudarske skupine.

Volitve so bile dokaj živahne, kar dokazuje, da se je volitev udeležila pretežna večina delavstva, kar sicer kdaj poprej ni bil slučaj. Vse obstoječe strokovne organizacije so aktivno posegle v volilno borbo za dosego čim večjega števila zaupnikov in so se tudi zvezale v enotno fronto proti svobodni strokovni organizaciji »Zvezi rud. Jugoslavije«, katera je šla vsled zahrbtnosti drugih samostojno v volilno borbo ter je tudi na celi črti zmagala, tako, da so vsi izvoljeni zaupniki člani in pristasi Zveze rud. Jugoslavije.

Te volitve naj bodo merilo za one, ki še vedno mislijo, da se da med rudarji v kalnem ribariti in ustanavljajo različne Stankovičeve organizacije, katere so rudarjem samo v škodo. Naj omenim še to, da je predsednik te organizacije dobil reci in beri 11 glasov.

Naš stari borec Miha se je sedaj lahko prepričal, kako rudarji sodijo o pticah selivkah. Novo izvoljene zaupnike čaka težka naloga, a sigurno ji bodo kos, ker bodo pač sedaj lahko delali z organizacijo roko v roki in tako reševali težke probleme rudarskega delavstva. To do sedaj ni bil slučaj, ker je II. skupina hodila svoja posebna pota, kar je rudarsko delavstvo dostikrat ogorčeno obsodilo.

Naloga rudarjev pa naj bo v bodoče, da podpirajo svoje zaupnike in jačajo svojo svobodno strokovno or-

ganizacijo — Zvezo rudarjev Jugoslavije!

Ni dovolj, da se bratijo s pritlikavo delodajalsko organizacijo v Beogradu, gredo marveč še tako daleč, da prelomijo dogovor z neverjetno drznostjo, ki more med delavstvom samo še razdreti zadnje zaupanje v te ljudi.

Ne vemo, kdo je oče tega izdajstva, dovolj je pa, da se je to zgodilo.

Rudarji so sami razumeli položaj in so zato izvedli volitve v II. rudarsko skupino samostojno in naravnost s sijajnim uspehom.

Poraz nasprotnikov uči organizirano delavstvo, da se zanašati le nase in na svojo organizacijsko moč. Nasprotnike pa naj uči, da delavstvo nima volje nasledati besednim geslom.

Zagorje.

Vseh 10 kandidatov in 9 namestnikov pripada Zvezi rudarjev Jugoslavije.

Zelo živahna volilna agitacija se je vodila tudi v našem zagorskem sektorju, na sedežu »Zveze rudarjev Jugoslavije«, kjer so hoteli združeni nasprotniki svobodne strokovne organizacije doseči čim večji uspeh, če že ne poraziti našo organizacijo.

Rezultat njihovih naporov je bil ta, da so zavedni rudarji izvolili vseh 10 kandidatov in 9 namestnikov na listi Zveze rudarjev. Združeni nasprotniki so dobili enega samega namestnika.

Hrastnik.

Od 14 mandatov jih je dobila Zveza rudarjev Jugoslavije 9, 5 so jih priporočili s pomočjo kršč. socialcev tkzv. narodnjaki, dočim so kršč. socialci ostali brez mandata.

15. t. m. so se vršile volitve v II. rudarsko skupino. Zveza rudarjev je šla samostojno v boj, dočim so se krščanski socialci in tkzv. narodni zvezali in postavili enotno listo. Boj je bil oster. Sploh so kršč. socialci napeli vse sile, da bi prodrli. Takozvani napredni podporniki so sicer tudi razvili agitacijo, vendar so njihovi pristasi krščanske socialce igrili in potegnili. Volilni rezultat je za Zvezo rudarjev nad vse razveseljiv. Od 14 mandatov je Zveza dobila 9 mandatov, ostalih 5 pa podporniki, dočim so kršč. socialci popolnoma propadli. Bil se je pa ta volilni boj na zelo moderen način. Ker se niso rudarji iz Dola zjutraj še udeležili volitev, so kršč. socialci poslali avtobus na Dol in tako pripekljali 12 volilcev na volišče. Na žalost so pa ti volilci glasovali za listo »Zveze rudarjev«. Smola na celi črti. Nasprotniki so izdali propagandni letak in dolžili celo »konzumarje«, to je zadržarje, da so združitev odklonili. Oni dobro vedo, da nima Konsumno društvo in njegovi predstavniki s takimi volitvami nič skupnega, ampak porabiti se mora agitatorično ta prilika in udariti, čeravno malo prikrito, proti zadrugi rudarjev.

(Nadaljevanje na drugi strani.)

Zastopniki rudarjev pri banu.

Kako pomagati gladujočim rudarjem?

Na podlagi sklepa konference rudarjev v Trbovljah z dne 18. januarja t. l. v zadevi nevzdržnosti položaja rudarjev v revirjih Trboveljske družbe se je zglasila deputacija pri banu v torek, dne 17. februarja.

V deputaciji, ki jo je vodil tajnik Delavske zbornice s. Uratnik, so bili: za Zvezo rudarjev Jugoslavije J. Arh, za Jugoslovansko strokovno zvezo F. Lešnik, rudar iz Hudejame in za II. skupino načelnik J. Štruc.

Glavni namen te deputacije je bil, prositi g. bana, da posreduje pri vladi, da v bodoče odda več naročil za dobavo premoga državnim železnicam, našim rudnikom. Ako pa bi se to ne posrečilo v polni meri in bi se morale redukcije rudarjev izvršiti, da se preskrbi za dotične kakšno delo ali pa denarno pomoč. Nadalje je deputacija posredovala za odpravo kuluka za rudarje.

G. ban je izjavil, da banska uprava računa s težkim položajem v revirjih; zato je predlaganih v novem državnem proračunu 200 milijonov Din za razna dela v Dravski banovini. Če bo predlog sprejet, se bodo dela započela in bo dana možnost zaposliti večje število brezposelnih.

V zadevi odprave kuluka pa je izjavil, da, ker je uveden s splošnim zakonom, ga on ne more sam odpraviti; skušal ga bo pač omiliti, kar se bo dalo.

S tem je deputacija izvršila svojo nalogo; želimo samo, da se bodo upravičene prošnje rudarjev tudi upoštevale.

Mednarodna gospodarska konferenca.

Macdonald se posvetuje s strokovnimi organizacijami in delodajalci.

Jutri se bo posvetoval Macdonald s podjetniškimi in delavskimi organizacijami o splošnem položaju industrije.

O položaju gospodarstva v Evropi bo potrebna posebna mednarodna konferenca, ki se bo vršila spomladi ali poleti, pri kateri nameravajo sodelovati tudi Zedinjene države.

Na konferenci bo razgovor tudi o ureditvi nemških reparacij z ozirom na gospodarsko krizo v Evropi.

Gandhi se je spokoril

Pogajanja Gandhija z indijskim podkraljem.

Kljub šovinističnemu ravnanju indijskih nacionalistov se je Gandhi pričel pogajati z indijskim podkraljem. Navodila je dal Macdonald. Upanje je, da se doseže sporazum z nacionalisti glede indijske ustave.

Koliko požre angleški militarizem.

Angleški zakladni minister Snowden je v spodnji zbornici poročal, koliko znaša vojni proračun samo enega leta na Angleškem v primeru s prejšnjimi leti. Za minulo leto je bilo postavljeno v državni proračun za vojsko 110.764.205 funtov sterlingov. V letu 1890-91 je znašal vojni proračun 34.687.319, v letu 1904-05 64 milijonov 755.305, v letu 1913-14 77 milijonov 98.723 in v letu 1924-25 117 milijonov 677.039 funtov. To so fantastične številke, ako jih pomnožimo z 275 in spremenimo v dinarje.

Rudarji, vam pa kličemo: Vztrajajte na začetni poti in oklenite se vaše strokovne organizacije Zveze rudarjev Jugoslavije in vašega Konzumnega društva še z večjo ljubeznijo kakor doslej. Da ste na pravi poti, vam jamči jeza nasprotnikov. Rudar.

Rajhenburg-Senovo.

Zmagu svobodne strokovne organizacije rudarjev, izvoljenih 5 članov in 5 namestnikov z liste »Zveze rudarjev Jugoslavije«.

Dne 15. febr. so se vršile volitve zaupnikov II. rudarske skupine. V volitve je šlo razen »Zveze rudarjev Jugoslavije« tudi nekaj malkontentnih »opozicij«, tkzv. črnih in žoltnih, ki so jim svobodne delavske organizacije trn v peti.

Volitev se je udeležilo 50 odst.

Kaj pravijo nasprotniki?

Neumestni očitki in podtikanja.

O poteku volitev piše glavno glasilo narodno-žoltnih v svojem poročilu iz Trbovelj:

»ZRJ je pri včerajšnjih volitvah odnesla zmago. Udeležba je bila jako slaba, kar je bistveno pripomoglo bivšim socialistom do zmage. Volitve so se izvršile sicer v miru in redu, vendar je pa povzročilo veliko zmešnjave dejstvo, da so krožile med delavstvom tri liste, in sicer »socialistična«, t. j. oficijelna lista ZRJ, »Združena kandidatna lista strokovnih organizacij in II. skupine« in razen teh dveh oficijelnih list še stara lista »Združenih strokovnih organizacij in II. skupine«.

Dopisnik se trudi prikazati Zvezo rudarjev kot politično organizacijo. Njegov namen je prozoren.

Še lepše prizna ta svoj namen v svojem drugem poročilu, ko pravi:

»Mi smatramo za veliko taktično pogreško, da delavstvo pri teh volitvah, ki so bile po zgodovinskem 6. januarju 1929 prve v državi in ki so bile nekaka preizkušnja zrelosti delavstva, ni šlo združeno v volitve.«

Med volitvami v II. skupino in 6. januarjem ni prav nobene zveze, kakor jo hoče izkonstruirati dopisnik.

Izid volitev v revirjih je le izraz zaupanja rudarjev onim svojim sotrpinom, ki so jih smatrali vredne svojega zaupanja. Tkzv. narodni in pa krščanski socialci so imeli prav takšno možnost pridobiti si glasove rudarjev, kakor kandidati ZRJ. Ako so jih rudarji odklonili, bodo že vedeli zakaj. Radi tega pa še ne gre očitati rudarjem nezrelost. Nasprotno!

Izid volitev je najboljši dokaz zrelosti naših rudarjev, ki so tudi to pot odklonili one, kateri se danes žirirajo delavstvu kot nosilci neke nove ideje in streme za tem, da bi dobili patent na zastopstvo delavcev po zgledu fašističnih sindikatov. Naj ne bodo gospodje voditelji razočarani, ako delavci take vsiljivce odklanjajo, odklanjajo zlasti še radi

rudarjev. Še nikoli ni bila udeležba pri teh volitvah tako številna. Izmed 216 veljavnih glasov so dosegli kandidati Zveze rudarjev Jugoslavije 138—180 glasov, namestniki pa 99 do 133 glasov. Ostanek, 36 glasov, so si razdelili nasprotni kandidati. Izvoljeni so sledeči organizirani ss.: Petretič Ludvik, Radi Ivan, Cilinšek Rudolf, Seničar Ivan in Zidarič Jože. Namestniki pa ss.: Zupanc Franc, Amon Ivan, Brence Rudolf, Rihter Jože in Čepin Alojz.

Sodrug! Pokazali ste številčno svojo moč in dokumentirali svojo voljo. S tem se še ne smemo zadovoljiti. Naša parola naj bo: Sleherni delavec v svobodno strokovno, kulturno in gospodarsko organizacijo.

tega, ker vidijo med njimi ljudi, ki so menjali barve in mišljenja kot človek perilo in ki so se v nekaj letih prelevili iz skrajnih komunistov v nacionaliste ter iščejo danes zveze z žoltnimi organizacijami, podpiranimi od delodajalcev.

O jugoslovanstvu besedičiti imajo najmanj pravice oni, ki so pred vojno bili habsburško orijentirani, po vojni, v novi državi, pa so, dokler so mogli in smeli, delali protivno temu, kar danes oznanjajo kot svoj evangelij.

Zastopniki svobodnega delavskega gibanja so že davno pred vojno imeli svoj pozitiven jugoslovanski državnoopravni program, njim zato tudi ni bilo potrebno imeti nikake nove orijentacije. Neomajano pa stoje in bodo stali tudi v bodoče za svojo zahtevo popolne svobode delavskega gibanja in organizacije. To je končno tudi globlji pomen nedeljskih volitev v II. rudarsko skupino.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori svojo dolžnost takoj!

PRI ZIMSKEM SPORTU,
OB MRZLIH DNEVIH

NIVEA-CREME

In sicer poprej vdrgniti, predno gresite ven na mrzli zrak. Nivea-krema proniče popolnoma v kožo in ne pušča bleska za seboj, napravi jo odporno proti vetru in vremenu. Nivea-krema prepreči, da koža razpoka ali da postane hrapava. — Vdrgnite si, predno se podaste spa, vsak večer obraz in roke temeljito z Nivea-kremo. Z radostjo boste konstatirali, kako mehka in gibka je vaša koža, če jo poplivate, in kako zdravi in mladostni izgledate. Nivea-kreme ne morete nadomestiti, kajti ni je druge kreme za kožo, ki bi vsebovala kožo negujoči EUCERIT.

Doze po 5—, 10— in 22— Din — tube po 9— in 14— Din. Izdelovatelj v Jugoslaviji:

Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j. Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

V. P.

Slovo.

Mračilo se je že. Na nabrežju umazane reke, pod plinovo svetilko, je stala mlada ženska. Nemirno se je ozirala okrog sebe. Dolgo je stala ob šumeči vodi in nestrpno čakala, — čakala.

Po strmi in ozki ulici je prišel človek. S trdimi koraki je stopil proti ženski in ona mu je hitela naproti.

Pozdravil jo je: »Dober večer!«
»Dober večer!« je tiho odgovorila. »Dolgo te že čakam. Kod si hodil?«

Ni ji odgovoril. Prijel jo je za roko, kakor da bi jo hotel prositi odpušcanja. Pogledal ji je v oči: bile so žalostne in lepe, dva svetla bisera na belem obličju. — Šla sta za mestom, na polje.

»Jutri greš Marko!« ji je trepetal glas. »Daleč, daleč greš, a jaz ostam sama.«

Zajokala je in vroče solze so ji zalile obraz.

— Marko, moj Marko! je ihtela, ko sta stopala po mehkih travnatih blazinah. Tri leta se že pozna. Tri leta sva si tešila najino težko življenje. Ko so prišli trpki trenutki, sva jih preživljala v skupni bolesi. — In zdaj ti odhajaš!

— Ko sem prihajala izmučena od dela k tebi, si mi dajal svežih moči. Govoril si mi o našem boju, o naši veliki ideji, vlival si mi v dušo nove nade. Poslušala sem te. Tvoje besede so bile kakor ogenj. Živela sem z njimi in jih nosila s seboj.

Kadar sem stala pri električnem stroju, se mi je zdelo, da te vidim pred seboj. V brnenju sem slišala tvoje velike besede, ki so mi dajale pogum. Ko so me odpustili, ko sem morala iz tovarne, sem začela obupavati. Prišla sem k tebi in pregnal si malodušje iz moje krvi, da je spet vzvalovil po mojih žilah. Novo življenje sem začutila v sebi. — Veliko vero si sadil v moje srce — vero v našo moč. — Nazadnje si moral tudi ti iz tovarne, tvoja usoda se je strnila z mojo.

Marko, jutri greš v tuje dežele, — našel boš delo in kruh, — a jaz bom umirala v teh umazanih ulicah. Brez tebe in tvojih besed, — brez mojega solnca.

— Ne joči, Marija! jo je tolažil Marko. Tudi tebi preskrbim dela, kmalu prideš za mano. Živela bova, delala bova. Svet je naš, ki imamo čvrste pesti in veliko vero v življenje na zemeljski obli.

Gonilna sila revolucionarne propagande v Španiji je framazonstvo. Tako pravi ljubljanski »Slovenec«. Kdor pa pozna Španijo, ve, da so tam še prave srednjeveške razmere. Španija je stara »konstitucionalna« država, pa še vedno gospodari v njej aristokratska in škofavska »demokracija«. Zname bikoborbe, dalje pasivnost naroda v politiki, to so vse znaki, ki kažejo, kako temeljito se v Španiji ovira razvoj in napredek. Španska gospoda, ki hoče priti sedaj na vlado, je pa prav tistega kova. Boj napredku!

Umor časnikarja Toneta Šlegla v Zagrebu. Jugoslovansko časopisje poroča, češ, da se atentati v Jugoslaviji organizirajo v Avstriji in na Madžarskem. Dokazano je, pravi poročila, da so skoro vsi atentati tega izvora. Tako je na primer umor Tonija Šlegla naročil Perčec, ki je morilec Hranilovića, Babića in Pospisila učil na Madžarskem rabiti bombe. Listi trdijo dalje, da so madžarske oblasti vedele o vsem tem. Obdolžitev je cela vrsta. Narodnemu pomirjenju take akcije, kolikor so resnične, ne morejo služiti.

Ljubljanski dnevnik »Jugoslovan« tudi soglašja s papeževo okrožnico. Vsi meščanski listi soglašajo s papeževo okrožnico, zlasti z nje besedilom v socialnem položaju. Z nedeljskim člankom »Apel bogatinom« v tem listu bi bilo težko polemizirati, ker gre predaleč v »patriarhalne« razmere, da narečemo drugače. Bogatini, pravi, bi se ne smeli izneveriti kardinalni človeški in krščanski zahtevi (spoštovati sočloveka), pa bi uživali ugled, kakor je revež že od nekdaj navajen, da časti bogastvo! ... Bogatin, ki ne izvršuje svojih socialnih dolžnosti, pa ni le slab kristjan, temveč tudi slab patriot... Že zato, ker je Slovenec, Jugoslovan, moramo pomagati bližnjemu. To je višek članekarjeve modrosti. Nekaj, kar je glavno, je pa člankar pozabil ali namenoma ali iz nevednosti. Povedati bi bil moral, da smo vsi državljani svojih držav in da bi vsaka država morala

stremeti za tem, da odpravi socialne krivice. Napraviti bi morala zakone proti onim, ki delajo socialne krivice ter izvesti popolno enakopravnost, recimo, bogatih in nebogatih državljanov. Dokler člankar govori o milosti bogatinov, noče pravice.

Doslednosti manjka gospodi krog »Slovenca«. »Slovenec« od sobote 14. t. m. prinaša »Papeževe besede vsemu svetu in vsem stanovom«. Papež je rekel m. dr.: »Podložnikom: Te pa opominjam, naj bodo pokorni oblastnikom ne kakor ljudem, ampak kakor pooblaščenim od Boga, zakaj kdor se upira zakoniti oblasti, se upira božjemu redu stvari in s tem samemu sebi piše obsodbo.« Ko je papež govoril, je njegov govor nekdo precej motil in menijo, da je to bila neka sovjetska postaja. »Slovenec« se radi tega zelo razburja... Nas pa to preseneča in čudimo se njegovi drznosti. Saj je bil papežev govor vendar tudi namenjen sovjetom? Izjem saj niso našeli. In če je tako, res ne vemo, kako se drzne »Slovenec« protestirati proti... pooblaščenim od Boga, zakaj — papež pravi, da — kdor se upira zakoniti oblasti, se upira božjemu redu stvari in s tem samemu sebi piše obsodbo.« Sovjeti pa so na Ruskem zakonita oblast in zato, »Slovenec«, ne sodi — da si ne napišeš obsodbe! Se razumemo? -st-

Morilec župnika v Mengšu pri Kamniku prijet. Poročali smo o umoru župnika Kušarja v Mengšu. Roparski morilec je pobegnil in so ga šele te dni ujeli v vasi Radna pri Krškem. Fant Ivan Lakner je 19 let star in je bil brez posla. Od župnika je zahteval denar; ker se mu je uprl in ga zgrabil ter klical na pomoč, ga je Lakner zaklal s pripravljenim nožem. Iz Mengša je bežal Lakner v Ljubljano, kjer se je mudil dva dni in si kupil dve obleki in zimsko suknjo. Hotel je pobegniti v Bosno. Tako je povedal sam. Povedal je tudi, da je denar skril v Ljubljani pod čevljarškim mostom, toda denarja policija tam ni našla.

Umor v vlaku. V potniškem vlaku na progi Mladenovac—Sajkovic so našli umorjenega železniškega kontrolorja Blagojevića. Policija je dognala, da je morilec neki progovni čuvaj, ki se nahaja v preiskavi zaradi neke uradne zadeve. Morilca, ki je po dejanju skočil iz vlaka, so prijeli.

Macedonski struji sta se sporazumeli. Dolgotrajna borba med Protogerovo in Mihajlovo skupino makedonstvujočih je bila baje 17. t. m. zaključena. — Mihajlova skupina je izjavila, da se naj Protogerovci ali priključijo ali pa prenehajo z macedonskim gibanjem. Glavni vzrok,

K meni prideš Marija, potrpi! počakaj!

Naslonila je glavo na njegove široke grudi. Zaprla je oči in slišala je utrip Markovega vročega srca. — Odleglo ji je. Hvaležna mu je bila za to tolažbo. V sebi je začutila pomlad, skoro vstajanje življenja, ki se je prelivalo po njenem mladem telesu.

Marko! Moj Marko! Zadrhteli so ji udje, pritisnila se je k njemu in mu govorila: — Človek mora živeti! Razumem tvoje besede. Če sem sama, mi je to življenje neznosno. Ko pa vidim, da nas je mnogo in čutim veliko morje naših sil, mi je lažje. — V našem boju je kruh in življenje.

Marko! — To vero si mi oznanjal prve dni, ko sva se spoznala. Gradil si v meni novega človeka in si se veselil najinega prijateljstva. — Danes verujem silnej, kakor kdaj prej. — Za teboj pridem, Marko, moj do bri Marko!

S skupno borbo si bova utirala pot skozi življenje.

Marko je molčal. Tudi on je čutil z Marijo, tudi njega so vzpodbudile lepe besede. Pritisnil jo je k sebi in v tesnem objemu sta pila ljubezen krvi.

Zvezde so zažarele na nebu, yeter je pihljal čez polje, ko sta Marija in Marko jemala poslednje slovo. Pozno zvečer sta se vračala v razsvetljeno mesto.

K meni prideš, Marija, k meni! K tebi moj Marko!

Razšla sta se. Svetla zvezda se je vtrgala s temnega svoda in padla na zemljo.

Drugi dan je Marko odrinil z mnogimi sodrugji v severne kraje.

Čez nekoliko tednov je pisal Mariji iz Francije. Dobil je delo v rudniku. Pismo je končal z besedami: »Upam, da najdem kmalu tudi zate primeren koteček v tukajšnjih tvornicah. Po pošti Ti pošljem nekaj denarja, da boš lažje počakala na najino svidenje.

Tvoj Marko.«

Marija se je veselila. Sanjala je o novem življenju. V duhu si je živo predstavljala velike tovarne, kjer bo spet lahko delala in služila kruh. — Marija se je nervozno pripravljala na dolgo pot.

Mesec nato je čitala v časopisu: Grozna rudniška nesreča!

Med imeni žrtev je bilo zapisano tudi: Marko Vojsčak.

da Protogerovci ne morejo voditi dalje svojega gibanja je, ker so jim nasprotniki odvedli neznano kam voditelja Christova.

Zopet agrarna konferenca v Bukarešti. V ponedeljek je bila otvorjena v Bukarešti mednarodna agrarna konferenca. Otvoril jo je rumunski kmetijski minister Madgearu. Na konferenci gre za vprašanja vzhodno-evropskih držav. Sodelujejo zastopniki Poljske, Čehoslovaške, Jugoslavije, Rumunije, Madžarske in Letonske. Bolgarije ni med udeleženkami, čeprav je agrarna država.

Fašizem hoče komandirati povsod. Italijanski poslanik v Pragi Pedrazzi je protestiral pri zunanjem ministru dr. Benešu radi pisave socialističnega lista »Pravo Lidu«, ki trdi, da italijanski letalci, ki so pred nekoliko tedni leteli v Južno Ameriko, niso Italijani. Dr. Beneš je obžaloval pisanje »Pravo Lidu«, medtem pa list vztraja pri svoji trditvi.

Vojni proračun v Italiji. Za leti 1931/32 je postavila Italija v državni proračun za vojne namene 2 milijardi 989.515.554.40 lir (9 milijard dinarjev). Letos se je povečal vojni kredit v primeri z lanskim za 112.199.509.40 lir.

Avstrijci dobe nemško zakonsko pravo. V proračunski debati avstrijskega parlamenta je bil stavljen predlog, da naj se avstrijsko zakonsko pravo izenači z nemškimi zakonskim pravom. Končno je prišlo do glasovanja. Za predlog so glasovali velenemci in socijalni demokrati z 80 glasovi, proti predlogu so glasovali krščanski socijanci, kmetiška zveza in Heimatblock z 79 glasovi. S tem je predlog sprejet ter se avstrijsko zakonsko pravo prilagodi nemškemu. Nemško zakonsko pravo je bolj svobodomiselnost, zlasti ne vpoštevata raznih cerkvenih predpisov kot sodoločujoče določbe v zakonskem pravu.

Pretep v dunajskem parlamentu. Že dolgo je od tega, ko so si v staroavstrijskem parlamentu ubijali argumente s pestmi v glavo. Sedaj pa je stara praksa prišla zopet do veljave. Iz poročil avstrijskih listov je razvidno, da je prišlo v sredo, dne 18. februarja v avstrijski narodni skupščini do dejanskega spopada med socijalisti in Heimatblockom in sicer zaradi tega, ker so si heimwehrovci ubili v glavo, da ne sme govoriti novo izvoljeni socijalist Koloman Wallisch. Socijalistični poslanci niso mogli mirno trpeti, da bi osemglava četica fašistov onemogočila govor člana stranke, ki predstavlja skoraj polovico zbornice. Predsednik je sejo prekinil. Po zopetni otvoritvi so heimwehrovci zapustili sejo.

Strafella bo moral iti. »Neuigkeits-weltblatt« poroča, da bo odstopil predsednik uprave zveznih železnic dr. Dollfuss, čemur bo sledil odstop svetovnoznane dr. Strafella kot generalnega direktorja. To je vidna posledica zmagite socijalistov pri zadnjih volitvah. S tem bo tudi padel načrt znižanja prejemkov avstrijskih železničarjev v vodo.

Senator Dominik Löw umrl. Senator Löw je pripadal nemški socialni demokraciji v čehoslovaški republiki. Senator je bil od leta 1920. Poslanec je bil že v avstrijskem parlamentu. Večinoma je bil izdajatelj karlbadskega socialnodemokratskega glasila »Volkswille«. Umrl je v 68. letu svoje starosti.

Snowden je govoril o gospodarski krizi. Angleški delavski minister Snowden je imel govor, v katerem je poudaril, da je treba nastopiti drugačno pot pri reševanju gospodarske krize kakor je sedaj običajna. Poudaril je, da nezaposlenost zahteva vedno večje denarne žrtve iz javnih sredstev, docim se gospodarska politika kapitalistov ne gane z mesta. Odpraviti je treba carino na angleške produkte in razviti vse sile in poiskati vse možnosti, da se narodno gospodarstvo opomore. To je bilo njegovo mnenje, ki pa je dognano delavsko stališče. Gospodarsko poživljanje ne more nikdar ozdraviti krize niti ne z raznimi zavarovalnicami, ne s podporami, ampak samo z gospodarskim življenjem, s produkcijo, s delom. Zato naj se

časopisje ne veseli, češ, da je Snowden govoril nezvestno.

Angleški proračun bo letos izkazoval 40—50 milijonov funtov šterlingov primanjkljaja. Zakladni minister Snowden je poročal na seji delavske stranke o finančnem stanju države in izjavil, da bo proračun imel primanjkljaja za 40—50 milijonov funtov šterlingov, približno 13.75 milijard Din. Snowden je pripomnil: »Ako kdo misli, da bi bolje upravljal moj resor, tedaj ga lahko ima!« Maribor

Energičen nastop Hendersona za razorožitev. Povodov neke manifestacije, ki jo je priredila mednarodna ženska liga v prid razorožitvi v Londonu, je imel zunanji minister Henderson nagovor, v katerem je z energičnimi besedami nastopil za razorožitev. Razorožitev je sedaj postala stvar praktične politike. Ona je postala prvo vprašanje mednarodne politike našega časa. Pri razorožitveni konferenci bodo morale vlade storiti to, kar bodo narodi hoteli. Ako narodi hočejo razorožitev, tedaj jo lahko imajo. Prijatelji miru imajo 12 mesecev časa, da mobilizirajo javno mnenje. To je velika priložnost, ki se ne bo morda nikoli več nudila, če se je sedaj ne bi razumelo. Prihodnja vojna, ako bi sploh prišlo do nje, se bo bila z letali, ki bodo porabljala strupene pline. Ni treba povdarjati, da bi bilo tako vojskovanje mednarodni zločin. Ko bi vojna enkrat izbruhnila, je ne bi mogel nikdo kontrolirati.

Druga stran razoroževalne akcije. Polletni francoski program za pojačanje vojne mornarice predvideva gradbo moderne oklopne križarke v velikosti 23.000 ton, nadalje več lahkih križark po 10.000 ton in več podmornic. Realiziranje tega programa bo vse določbe svoječasne konference za pomorsko razorožitev v Londonu postavilo na glavo in nič čudnega ni, če se Italija sklicuje na oboroževanje Francije in se tudi ona s svoje strani mrzlično oborožuje. Zanimivo je, da bo v parlamentu podal poročilo o projektu teh gradenj ravno poslanec Danielu, ki je zastopal Francijo na pomorski razorožitveni konferenci in sodeluje z Briandom pri njegovih panevropskih poskusih. Vse miroljubne besede tedaj ljudi so torej samo fraze. In ostale bodo fraze, dokler ne bo delavstvo tako močno, da bo samo odločalo o vojni in miru.

O nemirih v Kavkazu poročajo te dni razni listi. Gre za nekatere vstaške čete v Georgiji, ki so jih očitno organizirali inozemski strokovnjaki in uradniki pri sovjetski petrolejski industriji v Baku-ju na prigovarjanje nekih inozemskih petrolejskih magnatov, ki se interesirajo za sovjetski petrolej. Sovjetske oblasti so vse sumljive inozemske špecije v Georgiji aretirale.

Iznajditelj turbine je umrl. Dne 13. t. m. je umrl 77 letni Charles Parson, ki je bil na potovanju po zapadno-indijskih otokih. Leta 1886 je ta mož zgradil prvo ladjo na turbino.

Petrolejski parnik eksplodiral. Nemški parnik »Leander«, ki je bil natovoren s petrolejem, je v riskem zalivu eksplodiral in se takoj potopil. Posadka, 18 mož, se je rešila na neko ledeno ploščo, na kateri je napol zmznjena prispela do brega.

Dezertar na strehi vagona. Na progi Szegešin—Budimpešta so potniki opazili, da teče po oknu železniškega vagona kri. Vlak so ustavili in osobe je preiskalo streho, kjer je našlo nezvestnega moža ležati v krvi. Spravili so ga v vagon, kjer pa je čez nekaj časa izdihnil. Na podlagi nekih papirjev, ki jih je imel v žepu, se je ugotovilo, da je bil to 22 letni jugoslovanski dezertar Štefan Mukič, ki se je hotel zastopati pripeljati v Budimpešto. Kaj se mu je pripetilo na strehi vagona, se ni moglo ugotoviti.

13 letno dekle s triindvajsetimi ljubčki. V Schärdingu na Gor. Avstrijskem se bo zagovarjalo pred sodnijo 23 moških, ki so imeli opraviti s 13 letno deklico. Nek kmet je imel z njo tudi otroka, ki pa sta ga vzajemno spravila s sveta.

„Četrta božja zapoved!“

Senovo pri Rajhenburgu, 15. febr. 1931. »Spoštuj svojo mater vse dni njenega življenja.« (Tob. 4, 3.) »Sin, podpiraj starost svojega očeta (mater!) in ne žali ga v njegovem življenju; in ako mu pamet peša, mu zanašaj in ne zaničuj ga v svoji moči.« (Sir. 3, 14, 15.)

Včeraj, dne 14. t. m. je tukajšnja žandarmarija izvršila pri obč. svetovalcu in članu soc. pol. odseka, posestniku in kovaču Bitancu Leopoldu preiskavo, da ugotovi tragično stanje njegove matere. Bitanca pozna tukajšnja okolica za globoko vernega »pokretlaša« in tipičnega privrženca nekdanje »SLS«. — Da: »teorija krščanskih ljudi je nad vse krasna.«

Preiskavo sta vršila dva orožnika in občinska svetovalca. Ko so imenovani izvršilni organi Bitanca vprašali, kje se nahaja mati, jim Bitanc s prstom pokaže: »tam«, temno in zakajeno kovačnico. Pri vstopu v kovačnico starke radi teme ni bilo moči najti; prižgati so morali svetilko in starko po imenu poklicati. Nudil se je komisiji strašen prizor v tej kovačnici. Mesto postelje stoji v kotu »prična«, s preperelo koruzno slamo in napol napolnjeno slamnico. Tema kot v rogu, prah in mrzlo kot v Sibiriji. Izvršilni organi izprašujejo starko:

»Mati, Vas zebe?«
»Seveda me!«
»Imate kaj srajce?«
»Saj vidite, kaj imam,« in pokaže moški telovnik mesto — srajce.

»Kaj pa spodnje perilo, imate?«
»Ta, kjele!«
Imela je strgano krilo, ki je jedva pokrivalo del »sramote«, brez perila!...

»Ste lačni?«
»Lačna nisem!«
»Kako dolgo že stanujete tukaj?«
»Že dolgo, poprej pa sem bila na »kvar-tirju« — v svinjaku.«

»Pa ni nikdo dosedaj zvedel za Vaš kvartir?«
»Nak!... Poldi ni pustil nobenega človeka blizu!«

Komisija graja to postopanje napram materi. Bitanc se je pa odrezal:
»Pa jo naj občina boljše preskrbi.«
»Koliko pa je že Vaša mati stara?«
»75 ali 80 let je, babja stara.«
»No, Bitanc, to pa ni lepo, da tako grdo postopate s svojo materjo, ki Vas je rodila,« de občinski mož. Bitanc se pa razjezi in vpije:

»Nič mi ni dala, nič nisem jerbal. Vse je zapila, kar je imela. Kar imam, sem si sam s svojimi rokami prislužil.«

Mati mu je odgovarjala, da ni nič imela, da bi mu kaj dala.

Obžalovanja vredna starka je pa tudi s svojim možem opravljala 40 let službo cerkovnika pri cerkvi sv. Jakoba. Nekako do leta 1928 ali 1929 je starko preživljal baje sedanji cerkovnik omenjene cerkve. Ker pa mu ni bilo obvezno skrbeti za ženo, se je pritožil, da ne bo več skrbel za njo, pa jo je sin hotel naprčiti občini. Tedanji občinski odbor, sestojel iz »privravnanih kolonistov«, je pa na svoji seji namero Bitanca odbil in s tem, razume se, spravil v veliko zadrego tudi bivšega župana, ki je bil Bitanca prištaš.

Oblastni organi so ugotovili, da poseduje Bitanc dve veliki sobi in da ima tudi prazno posteljo, kjer bi stara mati lahko na toplem čakala preselitve na »oni sveti!« Bitanc pravi, da je njegova mati »žleht!«

Prepričani smo, da bo oblast storila svoje in Bitanca podučila, kako se ima ravnati s človekom.

Zelo bi nas pa tudi razveselilo, da bi izvolil neki »organ« katoliške akcije to svežo »cvetko« uvrstiti v rubriko: »Kaj pravite?« 1b.

Ljubljana.

Regulacija Ljubljane. V mestu Ljubljani so pričeli z regulacijo Ljubljane že pred vojno. Med vojno do danes so ta dela skoro počivala. Šele te dni je izdalo ministrstvo odlok, s katerim se oddajo dela pri regulaciji Ljubljane edinemu ponudniku inž. Dukiću za ceno Din 4.135.657.92. Pričakovati je torej, da se z regulacijo prične že letos, kar je skrajni čas. Struga Ljubljane je skrajno zanemarjena, vrhutega je pa nedovršeno delo podobno stari razpadli trdnjavi. Načrt z ogromnimi cementnimi kolosi ob reki se nam ne zdi prav okusen.

Maribor.

Sneg na mestnih ulicah. Po mariborskih mestnih ulicah so cele gore snega. Ponekod je sneg spravljen v kopice, kakor seno po leti na travniku. Stare, tesne ulice so še bolj tesne, tako da mnoge sploh niso vporabne za vojni promet. Še pešci se komaj prerijejo skozi. Na odvažanje snega — saj v večji meri — magistrat menda sploh ne misli, ker se postavlja na ono prosluto stališče, ki ga je baje pokojni dr. Tavčar (župan ljubljanski) zavzemal, namreč: »Bož ga je dal, bož ga bo vzeli!« Toda končno je še nekaj drugega, kar je potrebno omeniti in kar navsezadnje ne predstavlja majhne nevar-

Književnost.

Knjige »Cankarjeve družbe« in »Zadružni koledar«. Letošnjih knjig Cankarjeve družbe sem se res prav od srca razveselil. Že zunanja oblika knjig je tako mična in sodobna, da z veseljem sežeš po njih.

»Poslednji dnevi življenja«, ki jo je spisal naš sodr. Cerkvenik po Flammarionovi povesti »Konec sveta« je tako mično čtivo, da težko odložiš knjigo, preden jo nisi prečital do konca. Ali ni to vse nekaj drugega kakor zgodbe sv. pisma, kjer čitaš: Prvi dan je bog ustvaril zemljo in šele drugi ali tretji dan solnce itd. Potem pa zopet: »Prišel bo v oblakih neba z veliko močjo. Sodni dan. Kozli na levo, ovce na desno, pekel, nebena itd.« Kako vse drugače v tej naši knjigi. Na podlagi astronomskih dožnjanih slika pisatelj razvoj zemlje, svetovja, planetov, Razvoj človeka, tehnike. Človek se dviga kvišku do popolnosti. Vkljub temu, da človek umre, ni nobene smrti, nobenega konca, vse živi večno življenje, le pretvarja se in izpopolnjuje. Uverjen sem, da knjigo čita vsak z zanimanjem in veseljem.

V knjigi »Ljudje s ceste« nam Kranjc odgrne le majhen del zavese, za katero hoče družba skriti svojo gnilobo, svoj greh. Brezposelnost, glad, bolezen brezdomovincev proletarcev. Možno bi za svojo osebo rajši imel v vlogi organizatorja in bojovníka, z jasnim hotenjem, tako n. pr. kakor nastopa Everhard v Jack Londonovi »Železni peti«.

Tudi Weisskopfove štiri novele so lepo vzgojno čtivo. Človek v tem knjižnem zrcalu nehoče vidi svoj življenski obraz.

Nad vse lep in zanimiv pa je »Koledar«. Kako pester je. Vse najdeš v njem kar proletarca more zanimati. Koliko lepih slik, pesmi in člankov o vseh aktualnih vprašanjih delavskega gibanja. Skratka: Koledar je pravi ponos »Cankarjeve družbe«. Če bo družba vsako leto izdajala tako lepe in mične knjige, se bo naglo razvijala, ker je lahko zanjo agitirati. Kar se cene knjig tiče, rečem samo to, da je sam koledar več vreden kakor Din 20.—

To svoje mnenje o knjigah sem napisal zato, ker nas je uprava »Cankarjeve družbe« sama pozvala, da naročniki povemo svoje mnenje o knjigah.

Pri tej priliki pa moram omeniti še sledeče: V roke mi je prišel kot zadrugarju tudi »Zadružni koledar«. Kaj naj o njem rečem? Rečem, da je ta koledar popolnoma nepotreben. In kaj najdem v njem? Pustimo to. Mir mrtvim, toda živi na delo. Kaj mislite, da bi ne bili zadrugarji veliko bolj veseli, če bi namesto zadružnega koledarja prejeli »Cankarjev koledar«? Zato čisto resno predlagam, naj se v bodoče »Zadružni koledar« več ne izda, in naj se stvari, ki se zadrugištvu tičejo, napišejo v koledarju »Cankarjeve družbe« in ta koledar, ki se ga naj pač nekaj več natisne, da tudi zadrugarjem. Kaj bi se težko zbran delavski denar trosil tako brez potrebe. Povedal sem svoje mnenje, prosim, naj ga povedo tudi drugi naročniki »Cankarjeve družbe« in zadrugarji. Član C. D. in zadrugar iz Mojstrane.

nosti. V zadnjih dneh se je ponovno dogodilo, da so s strmih streh zdrvele silne snežne lavine (plazovi), in sicer kar s cele strehe naenkrat. Gorje pasantu v takem slučaju, ker se ne more nikamor umakniti. Vzdolžhodnika leži do dva metra visoka gora snega. Kaj pomagajo tiste palice, ki slonijo skoraj pri vsaki drugi hiši, in ki niso nič drugega kot še ena ovira več pasantom. Saj vendar ne morejo ljudje po sredini ceste hoditi; ne glede na sneg, jih vsak trenutek lahko avtomobili povozijo. Velika nevarnost je namreč v tem, da večina hiš ni opremljena s strešnimi ograjami, ki niso potrebne samo za to, da zadržujejo snežne plazove, temveč se z istimi tudi preprečijo take nesreče, kot je ona, ki se je pred kratkim dogodila v Gosposki ulici, kjer je padel klepar s strehe ter se ubil. Zato bi bila naloga mestne občine, da bi dala vsem hišnim posestnikom strogi nalog, da morajo strehe na svojih hišah opremiti z mrežami. V ostalem pa je vse graje vredno to, da se sneg ne odstrani čimprej iz ozkih in pa bolj prometnih ulic. Saj ne bo nikdo mogel trditi, da manjka delavcev ter voznikov. Tako kilavo čiščenje mestnih ulic in cest pa ne bo pripomoglo do tako zaželenega tujskega prometa.

I. redna seja mestnega občinskega sveta se vrši v četrtek, dne 26. februarja 1931 ob 18. uri v mestni posvetovalnici.

Občni zbor SK »Svobode«. V torek, dne 24. februarja 1931 se bo ob 20. uri vršil v Zadrugnem domu občni zbor sportnega odseka »Svobode«, na katerem se bo razpravljalo tudi o bodočem delovanju sportnega odseka in podalo poročilo o dosežanjih uspehih.

Polnilna peresa dobite že za 18 dinarjev v papirnici Ljudske tiskarne. Oglejte si jih!

Celje.

Članski sestanek privatnih nameščencev. V soboto, dne 21. t. m. se bo vršil ob 20. uri v prostorih Javne kuhinje v Delavski zbornici članski sestanek podružnice SPNJ, na katerem bo podzvezni predsednik s. Pe-tejan predaval o novem načrtu zakona o socialnem zavarovanju. Dalje bodo poročali tudi podružnični funkcionarji o delovanju organizacije itd. Člani se opozarjajo, da se za sestanek ne bodo izdala druga vabila, zato se naprošajo člani organizacije, da opozore na ta važni sestanek svoje tovariše, na katerem naj ne manjka nobenega zavednega nameščenca.

Hrastnik.

Delavski oder. »Svoboda I« je 8. t. m. vprizorila v dvorani konzumnega društva rudarjev igro »Davek na samce«, burko v treh dejanjih. Za isto igro je odsek že pred leti nastopil ter je ostala vsem v dobrem spominu. Tudi to pot je bila dvorana

nabito polna. Nastopili so skoro isti igralci kakor prvič. Prav dobro so rešili svoje vloge oče Gorjanc, hčerke, kakor tudi Lize in Blaž.

Pri nas imamo dve »Svobodi«: I. in II. Vprizarjajo se posebno rade burke. Bilo bi pa jako umestno, da priredi dramski odsek tudi kakšno socialno igro. Načelstvo kakor odbor Konzumnega društva rudarjev pa bi prosili, da se končno odločita o povečanju dvorane. — Koristilo bi to mnogo delavstvu, njegovemu kulturnemu gibanju in zadrugi sami kot taki, ker ta dvorana res ne odgovarja vsem potrebam, posebno še, ko vidimo, da imamo v našem kraju večje dvorane — žal pa niso naše.

Mežica.

Delavsko kulturno društvo »Svoboda« sklicuje svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil dne 22. t. m. ob 14. uri (2. uri popoldne) v zgornjih prostorih Konzumnega društva. Članstvo se opozarja, da se bo občnega zbora udeležil tudi delegat centrale.

II. Delavska zimsko-športna Olimpijada.

(Konec.)

V nedeljo 8. febr. t. l. se je vršil naprej smuški tek moštev na 10 km. Prišel je v višini 1320 m in šel skozi zasneženi gozd do višine 1100 m, kjer je bil zopet kratek, ali oster vzpon. Nato je bil zopet padec na kaki 6 km dolgi progi in potem vzpon za 100 m. Zadnja dva kilometra sta pa tvorila oster padec v nižino. Višinska razlika je bila 920 m, vzpon pa 150 m. Časi so zelo dobri (relativno).

1. mesto: Finska II. 23.16 min. Prva Nemčija je dosegla 3., prva Avstrija 4., prva Češka (Praga) 8., prva Madžarska 13., Prijatelji prirode iz Češke 14. mesto.

Hockey na ledu: Avstrija-Lotiska 3:2 (1:0, 1:0, 1:0, 0:2). Avstrija je s tem zmaga-la in postala mednarodni prvak Internacionalne v hokeju na ledu. Lotiši so zelo urni in so dobro držali palice. Avstrijci so pa igrali bolj smoteno. Sodil je Radan iz Königsberga (Nemčija). 5000 gledalcev.

Skoki za kombinacijo: 1. mesto dosegel Arvo Talsi (Finska), skoki 42., 43.5 metrov, drža 9.33, točk 36.71. Prvi Nemec je drugi, prvi Avstrijec je peti, prvi Čeh osmi, prvi Madžar dvanajsti. Najdaljši skok od Nemca Häuslera 44.5 metrov.

Nato se je vršil višek olimpijade in sicer glavni skoki. Izpadli so veliko boljše kot je bilo to predvideno. Padcev je bilo le kakih 10. Udeležba 29. Uspehi: 1. Häusler (Nemčija), najdaljši skok 46 in pol metra, drža 9.13, število točk 18.133. Prvi Fincec je drugi, prvi češki Nemec je tretji, prvi Avstrijec sedmi, prvi Čeh enajsti in prvi Madžar sedemnajsti.

V soboto se je vršila zvečer velika baktjada. Na veliki skalnati planoti je začelo nad tisoč bakelj, ki so se združile v velik ognjen krog. Wildung iz Berlina je govoril k nosilec luči in svetlobe. Po govoru dr. Kanitza je šlo teh 3000 bakljonoscev v mogočnem pohodu v Mürzzuschlag na drsališče. Tu se je zbralo do 10.000 ljudi in vse je pozdravil predsednik Socialistične delavske športne Internacionalne dr. J. Deutsch. Ko je pokazal dr. Deutsch na ogenj z višin, ki razsvetljuje temo noči, ko je pokazal svetlobo noseči mladini pot, tedaj so pač bili prevzeti vsi od veličine trenutka in so čutili, kako veliko poslanstvo ima delavski šport izvesti v osvobodilnem boju proletarijata. Za tem se je vršilo slavlje na ledu.

Istega večera so se vršili v Mürzzuschlagu trije slavnostni večeri. Sodelovali so moški pevski zbor iz Mürzzuschlaga, železničarska godba, politični kabaret iz Dunaja in delavski telovadci. Vrstili so se še tudi razni govori.

V nedeljo ob 2. uri popoldne se je vršil slavnostni spreved gozda desk — »dila« po ulicah Mürzzuschlaga. Mladina Mürzzuschlaga je otvorila spreved, sledilo je 64 rdečih praporov, med njimi tudi prapori z barvami udeleženi držav. Sledili so Finci v rdečih bluzah, Lotiši v oranžnih sweatih, temnomodri Madžari, Svicarji, češki Nemci, Čehi, 200 Nemcev in Avstrija po deželah: Tirolska, Salzburška, Koroška, Gornja in Nižnja Avstrija, Dunaj na čelu z 200 redite-lji in nato nepregledne vrste Štajercev. Spreveda se je udeležilo 8000 oseb. Na planoti pri skakalnici se je zbralo 12.000 ljudi, ki jih je nagovoril dr. J. Deutsch, ki je izjavil, da je delavstvo laliko ponosno na uspehe in delo, ki ga je Olimpijada storila.

-11-

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET.	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
Din 50
Pazite
na gornjo ceno!

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb,
Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!
Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno.

Pazite se pred ponaredbami!

Trgovci — konsumentje!

Kupujte
samo

mlečne sveče „Gloria“ in „Zora“

ker so bele in goste in ker gorijo lepše in dalje časa kakor takozvane „kompozicijske“. — Poskušnje so pokazale, da gori ena mlečna sveča 8ica 45 minut, 10ica 30 minut dalje časa kakor takozvana „kompozicijska“ sveča 8ica, 10ica itd. itd.

Kupujte svoje
potreščine
pri naših
inseren-
tih.

Hitro se en zvezek!

od
Papirnice

Študentske tiskarne
Šlomškov trg 6

Brezobrestna posojila

za gradnje in nakup hiš, posestev, kakor tudi za odkup hipotek in zapuščin daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska kreditna zadruga r. z. o. z.
Ljubljana, Kolodvorska ulica 35/1.

Varno nalaganje vlog! Javno knjigovodstvo!

Mali upravni stroški.

Statuti in prospekti se na željo pošljejo za ceno

Din 5.— (v poštinih znamkah).

Za pismene odgovore priložite znamko.

KOLESARJI, POZOR!

Ker je sezona za vožnjo s kolesi končala, je treba, da skrbite že sedaj, da bodo kolesa pripravljena za prihodnje leto! Potrebno je torej, da se kolo temeljito pregleda, razloži, emajlira, ponikla, ležišča zbrusijo, očistijo ter namažejo z najboljšo vazelinom in nato zopet sestavi, tako da je kot novo pripravljeno za bodočo sezono. — Vse to se popravi najbolje v

špeciální mehanični delavnici

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR

Tattenbachova ulica št. 14, nasproti Narodnega doma.

Šramba koles in motorjev čez zimo.

Brezkonkurenčne cene!

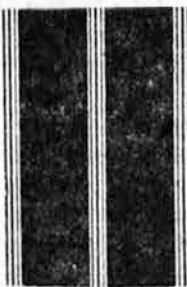
Točna in solidna postrežba!

Pridobivajte naročnike
za „Delavsko Politiko!“

Nalagajte svoje prihranke

v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po
ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 7%
proti trimesečni odpovedi.

